

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI KRÓLEWO

Gmina Stare Pole
Powiat Malborski
Województwo Pomorskie

Królewo 2012

<u>Spis treści</u>	strona
Wstęp	3
Charakterystyka miejscowości Janówka na tle gminy Stare Pole	
1. Położenie administracyjno – geograficzne	4
2. Demografia	5
3. Historia miejscowości	5
4. Układ przestrzenny i zachowane zabytki kultury materialnej	7
Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości	
1. Dziedzictwo kulturowe	9
2. Zasoby przyrodnicze	9
3. Infrastruktura społeczna. Obiekty i tereny rekreacyjne	10
4. Infrastruktura techniczna	10
5. Rynek pracy. Gospodarka. Rolnictwo	11
6. Oświata. Zdrowie. Bezpieczeństwo.	11
Tabelaryczne zestawienie zasobów służących odnowie miejscowości	13
Mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia – analiza SWOT	15
Wizja rozwoju miejscowości Janówka	16
Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć służących aktywizacji lokalnej społeczności	19
Charakterystyka projektów według kolejności rankingowej	21
Koszty realizacji projektów i harmonogram ich wdrażania	24
Obszary o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców	25
Podsumowanie	26

Wstęp

Wstąpienie Polski do Unii Europejskiej w 2004 r. otworzyło przed naszym krajem szerokie perspektywy rozwoju dzięki możliwości otrzymania finansowego wsparcia na realizację działań w różnych dziedzinach życia gospodarczego i społecznego. Szansę na dofinansowanie mają zarówno projekty obejmujące swym zasięgiem duże obszary i wielu beneficjentów, jak również te, kierowane do lokalnych, często małych społeczności. Właśnie dla tych ostatnich to niejednokrotnie szansa na odmianę dotychczasowego otoczenia i sposobu życia. Wspólne planowanie przez mieszkańców małych miejscowości wizji rozwoju miejsca, w którym żyją na co dzień oraz świadomość, że można otrzymać wymierne wsparcie finansowe i merytoryczne na realizację konkretnych działań, prowadzi do budowania trwałych więzi międzysąsiedzkich, podjęcia bezinteresownych działań na rzecz lokalnej wspólnoty, a jednostkowo – wzrost wiary we własne możliwości, chęć rozwoju osobistego oraz motywację do poszukiwania dla siebie nowych szans na poprawę życia materialnego i duchowego.

Pierwszym krokiem na drodze do lepszej przyszłości dla społeczności, jaką stanowią mieszkańcy wsi, jest opracowanie Planu Odnowy Miejscowości. Opracowując Plan dla wsi Królewo chciano przede wszystkim zintegrować jej mieszkańców i pobudzić do wspólnego działania. Plan jest dokumentem strategicznym, stworzonym przy aktywnym udziale jego mieszkańców. Ma uświadomić mieszkańcom Królewa ich rolę w tworzeniu pomysłów na własny rozwój i poprawę warunków życia. Dokonano inwentaryzacji zasobów i identyfikacji problemów, następnie skupiono się nad kierunkami rozwoju – jaką drogą należy pójść, aby najlepiej wykorzystać potencjał wsi. Ostatnim etapem było stworzenie wizji wsi i zaplanowanie działań zmierzających do jej urzeczywistnienia. Proponowane przez mieszkańców przedsięwzięcia są możliwe do zrealizowania jedynie przy aktywnym ich zaangażowaniu oraz przy wsparciu władz samorządowych gminy Stare Pole i województwa pomorskiego.

Plan Odnowy Miejscowości Królewo został opracowany na kilka kolejnych lat. W okresie tym podejmowane będą działania inwestycyjne, a także inne, o charakterze szkoleniowym i społecznym. Przystąpienie do realizacji danego projektu poprzedzone zostanie przygotowaniem odpowiednich opracowań i kosztorysów.

Charakterystyka miejscowości Królewo na tle gminy Stare Pole

1. Położenie administracyjno - geograficzne

Królewo to miejscowość położona w gminie Stare Pole, w jej zachodniej części, 4 km od siedziby gminy. Królewo zajmuje powierzchnię 821,83ha. Jest położone wzdłuż drogi krajowej nr 22 prowadzącej od przejścia granicznego z Rosją do granicy z Niemcami.

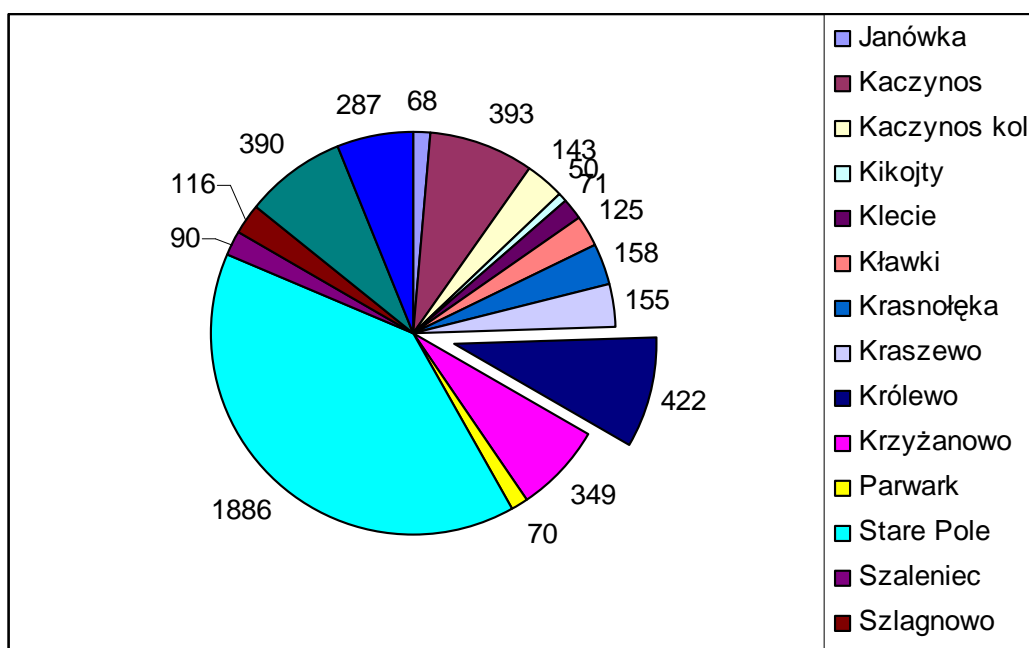
Królewo jest jednym z 12 sołectw należących do gminy Stare Pole, skupiających 16 miejscowości. Gmina Stare Pole jest jedną z pięciu gmin wchodzących w skład Powiatu Malborskiego, położonego na wschodzie województwa pomorskiego. W podziale fizyczno-geograficznym Gmina Stare Pole pozostaje w obrębie Żuław Wiślanych, będących częścią makroregionu Pobrzeża Gdańskiego, wchodzącego w skład podprovincji Pobrzeży PołudniowoBałtyckich, a ściślej w jego wschodniej części nazwanej Żuławami Elbląskimi. Reprezentuje typ krajobrazu naturalnego – nadmorski deltowy, zajmuje powierzchnię 7 949 ha, z czego 332 ha to lasy, a 6 257 użytki rolne.

Poniższa mapka przedstawia obszar gminy Stare Pole i lokalizację miejscowości Królewo

1. Demografia

Królewo, pod względem liczby mieszkańców, jest po Starym Polu jedną z największych miejscowości w gminie. Liczy 422 mieszkańców, co stanowi 8,8% ogólnej liczby mieszkańców gminy Stare Pole, która na dzień 31.12.2011 r. wynosiła 4773. W Królewie w wieku przedprodukcyjnym (do 18 lat) jest 110 osób, w wieku produkcyjnym 279 osób (od 18 do 65 lat) i w wieku poprodukcyjnym są 33 osoby (powyżej 65 roku życia). Poniższy wykres przedstawia liczbę mieszkańców Królewa na tle gminy Stare Pole (stan na 31.12.2011 r.).

Dane Urzędu Gminy

2. Historia miejscowości

Pierwsze informacje na temat wsi Królewo pochodzą z XIV wieku kiedy na te ziemie przybyli Krzyżacy i rozpoczęli wielką akcję kolonizacyjną terenów Żuław. Wówczas to następuje lokacja większości istniejących wsi na terenie obecnej gminy Stare Pole. Korzystne warunki stosowanego przez Krzyżaków prawa chełmińskiego przyciągały osadników, którzy zamiast rozproszonych osad i pojedynczych dworów zakładali zwarte, założone według jednolitego planu wsie, których granice były ściśle określone w przywilejach lokacyjnych.

Wieś Królewo (Königsdorf) została założona przed 1340 r. na cześć Wielkiego Mistrza Ludwika Koeniga: „W 1353 roku komtur elbląski dodał dwóm Prussom Wenikemu i Studilemu, do dotychczasowych dwóch radeł we wsi Königsdorf, co poświadczal stary rejestr, jeszcze jedno radło”.

Po wieku świetności i rozwoju, jaki przeżywał Zakon w ciągu XIV w. nastąpił upadek Krzyżackiej potęgi. W czasie wojny polsko-krzyżackiej oraz wojny trzynastoletniej, wiele wiosek zostało zniszczonych. Na mocy pokoju z 1466 r. Królewo i okolice znalazły się w Prusach Królewskich, w tzw. Ekonomii Malborskiej. Wówczas to na nowo rozpoczęto uporządkowywanie spraw osadniczych. W 1476 r. król Kazimierz Jagiellończyk dokonał nowej lokacji wsi Nocendorf (Krzyżanowo) oraz Schlablau (Szlagnowo). Z tego okresu (1486 r.) pochodzi również pierwszy znany przywilej dla wsi Królewo, a potwierdził go król Zygmunt w 1526 r. W tym czasie Królewo nazywane było „Królewską Wsią”, w której czynne były dwie karczmy.

Kiedy w 1569 r. król Zygmunt August wydał edykt gwarantujący swobody religijne, większość późniejszych osadników wokół Królewa pochodziła z Holandii i Niemiec. Osiedlali się oni na terenach najslabiej dotychczas zasiedlonych i najtrudniejszych do uprawy. Kolonistów tych zwano w dawnej Polsce Olędrami, należeli oni do protestanckiej sekty mennonitów, prześladowanej w Niderlandach. Specjalizowali się oni w zakresie osuszania błot i bagien. Spośród miejscowości leżących wokół Królewa, osadnicy wybrali na utworzenie swojej osady Szaleniec, gdzie do tej pory był folwark. Osiedlając się tworzyli zagrody holenderskie. Oprócz prac melioracyjnych i nowego typu osadnictwa, zasługą mennonitów było sprowadzenie na Żuławy biało-czarnych krów rasy holenderskiej i związana z tym produkcja serów. Do dziś zachowały się liczne zabytki ich specyficznego budownictwa – domy podcieniowe.

Mozaika wyznaniowa jaka istniała na terenach Królewa i okolic miała nie tylko wpływ na rozwój gospodarczy, ale i kulturowy. O ile protestanci w miastach pruskich wywalczyli dla siebie swobodę wyznania luteranizmu, o tyle trudniejsza była sytuacja zwolenników tej religii mieszkających w wioskach Prus Zachodnich. Pierwsi luterkańscy pastory mieszkali w Królewie, odprawiali nabożeństwa w jednym z wiejskich budynków, istniejący tam kościół pozostał w rękach katolików. W latach 1788-1789 w parafii Królewo mieszkało 400 katolików i 330 ewangelików. Pierwszy kościół protestancki wybudowano we wsi Kaczynos w 1626 r.

W wyniku I rozbioru Polski, w 1772 r. teren obecnego powiatu malborskiego został zajęty przez państwo pruskie. Zmiana przynależności państwowej spowodowała m.in. zmniejszenie liczebności społeczności mennonickiej.

W XIX wieku nastąpił dalszy rozwój ekonomiczny tego terenu, do czego przyczyniła się poprawa komunikacji – budowy dróg i kolei, w tym – gęstej sieci kolejek wąskotorowych, docierających do wielu miejscowości. Powstały też pierwsze folwarki z charakterystyczną dla nich zabudową. Rozwinęło się przetwórstwo rolne, m.in. młynarstwo oraz cukrownictwo.

Po I wojnie światowej tereny na wschód od Nogatu (w tym wieś Królewo) pozostały częścią państwa Niemieckiego.

Do końca II wojny światowej wieś Królewo leżała w granicach Prus Wschodnich. Po wojnie ludność niemiecka została wysiedlona, a do wsi przybyli osadnicy z południowo – wschodniej Polski i tzw. repatrianci ze wschodnich terenów II Rzeczypospolitej. Nowi mieszkańcy nie mieli doświadczenia w gospodarowaniu w takich warunkach środowiska przyrodniczego, co spowodowało obniżenie poziomu rolnictwa.

3. Układ przestrzenny i zachowane zabytki kultury materialnej

Obecna wieś Królewo składa się z trzech historycznie odrębnych miejscowości: Królewa, Krasnołęki i Lekłowy.

Układ przestrzenny Królewa określany jest jako łańcuchówka przywałowa położona po zachodniej stronie Starego Nogatu. Ważniejsze zabytki architektury to: kościół z 1820 roku (na miejscu starszego) z charakterystyczną krzywą wieżą; kapliczka gotycka; XIX – wieczna zabudowa drewniana; cmentarz ewangelicki (najstarszy nagrobek z 1798 r.).

Kościół w Królewie z charakterystyczną krzywą wieżą, wzniesiony w 1820 r. na miejscu starszej, gotyckiej świątyni, rozebranej ze względu na zły stan techniczny w roku 1816. Wieżę dobudowano w 1844 r.

Wieś stanowi zespół z wsią Krasnołęka – „podwójną” wieś z osią w postaci Starego Nogatu, podobna do typu ulicówki wodnej; przez wieś przebiega fragment traktu historycznego „Via Elbigensis” – obecnie droga lokalna.

Współczesny układ osadniczy Królewa jest trudny do jednoznacznego zdefiniowania, ponieważ - jak widać - składają się na niego trzy historycznie odrębnie miejscowości. Każda z nich rozwijała się przez długi czas samodzielnie, kształtując własny układ przestrzenny, formy zabudowy, sposób traktowania przestrzeni życiowej (w tym gospodarczej). Proces połączenia jest stosunkowo świeżej daty: w odniesieniu do trzech miejscowości nastąpił po roku 1945, a pełna unifikacja administracyjna nastąpiła dopiero w latach 90-tych XX wieku.

Generalnie można scharakteryzować układ przestrzenny „nowego Królewa” jako wielodrożnicę, na którą składają się zasadniczo trzy równoległe ulice wiejskie, każda biegnąca na osi północ – południe i mająca swoją podstawę na drodze krajowej Elbląg – Malbork (nr 22); na wschodzie jest to ulica wiejska Królewa, w części środkowej – Krasnołęki, na zachodzie – droga wiodąca do dawnego przysiółka Lekłowy. Połączenie do Lekłowy stanowi polna droga, wiodąca wzdłuż Starego Nogatu, o późnej metryce (najwyżej koniec XIX wieku), współcześnie wyłożona płytami drogowymi.

Po roku 1945 przeobrażenia krajobrazu kulturowego związane były z formami państwowej własności ziemi i znajdujących się na niej zabudowań (byłego PGR, Spółdzielni Rolniczych) oraz małą dbałością o stan techniczny budynków wykazywaną przez napływową ludność. Z pejzażu „nowego” Królewa zaczęły stopniowo znikać najwartościowsze obiekty zabytkowe: jedne niszczone, inne przenoszone, ewentualnie – co już jest tendencją ostatnich lat – remontowane bez uzgodnień konserwatorskich (oraz dbałości o zachowanie historycznej formy); przykłady to m.in. kapliczka przydrożna. W zabudowie pojawiło się wiele nowych budynków, zwłaszcza mieszkalnych, ich formy okazywały się dysharmonijne, substandardowe. Dotyczy to zwłaszcza budynków wznoszonych w latach 1960 – 1990. W ostatnich latach pojawiło się kilka budynków wybudowanych staranniej, bardziej estetycznych; są to jednak typowe realizacje katalogowe, nie zindywidualizowane i nie nawiązujące do regionalnych tradycji architektonicznych.

W żadnej innej miejscowości gminy Stare Pole (poza samym Starym Polem) nie występuje tak duża liczba nowo wybudowanych budynków mieszkalnych i gospodarczych; w całym „nowym” Królewie ich udział wynosi 50% (18 budynków mieszkalnych wzniesionych po 1945 do 18 budynków mieszkalnych wzniesionych przed 1945 rokiem).

Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości

1. Dziedzictwo kulturowe

W rejestrze Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków obecnie znajduje się Kościół Parafialny p.w. św. Mikołaja w Królewie z cmentarzem, układem zieleni wysokiej i murem cmentarnym, wpisany do rejestru zabytków pod numer rejestru 1457. Ponadto do rejestru zabytków wpisana jest plebania (nr rejestru 1334).

Kościół rzymsko – katolicki p. w. Św. Mikołaja to neogotycka świątynia wzniesiona w roku 1820 na miejscu starszej, gotyckiej świątyni rozebranej w 1816 roku ze względu na zły stan techniczny. Wieża została dobudowana w rok 1844. W latach 1894 – 1895 przeprowadzono remont kościoła, w trakcie którego wzmocniono fundamenty i ściany nośne.

Jest to budynek murowany z cegły ceramicznej palonej, czerwonej, posadowiony na ceglany fundamentach. Korpus główny salowy, prostopadłościenny, przekryty wysokim dachem dwuspadowym i dachówką holenderką. Kościół od zachodniej strony posiada wieżę, 4-kondygnacyjną, zwieńczoną daszkiem wiciowym krytym blachą. W roku 1839 rozebrano źle zbudowaną wieżę i wystawiono nową, pod nadzorem inspektora budowlanego Steina z Gdańska (1844 rok). Także ona nie została dobrze wykonana, gdyż jeszcze w trakcie budowy pochyliła się w kierunku południowym od osi. Pochylenie pogłębiało się w następnych latach i groziło katastrofą budowlaną (rok 1885). Dlatego w latach 1894 – 1895 przeprowadzono prace związane z umocnieniem fundamentów pod kierunkiem okręgowego inspektora budowlanego Abessera. Wieża do dnia dzisiejszego jest przechylona.

Przy Kościele Parafialnym znajduje się cmentarz, złożony w XIV wieku, na którym zachowały się dwie barkowe stele rodziny Wenderlich.

Do Gminnej Ewidencji Zabytków ze wsi Królewo wpisanych jest 39 obiektów. Oprócz budynków mieszkalnych i gospodarczych, pochodzących z XIX w. i początku XX w. ujęte zostały kompozycje zieleni wysokiej (park wiejski, szpaler ośmiu lip z końca XIX w.) oraz kapliczka z XVI w.

2. Zasoby przyrodnicze

Wieś Królewo leży w bezpośrednim sąsiedztwie Obszaru Chronionego Krajobrazu Rzeki Nogat, będącego częścią ekologicznego systemu obszarów chronionych, którego zadaniem jest ochrona najcenniejszych walorów przyrodniczo – krajobrazowych środowiska – łąk, pastwisk i szuwarów stanowiących ostoję ptaków i drobnych ssaków na obszarze Żuław Wiślanych.

W Królewie znajduje się również park wiejski, usytuowany w zachodniej części układu osadniczego wsi, przy drodze prowadzącej w kierunku Janówki i Kaczynosu, na północ od terenów kościelnych. Zajmuje powierzchnię 0,63 ha. Został założony na przełomie XVIII i XIX wieku i stanowi prawdopodobnie pozostałość po gospodarstwie przypominającym statusem majątek ziemski. Niektóre źródła podają, że w tym miejscu znajdował się cmentarz protestancki, z którego przetrwały jedynie nasadzenia zieleni wysokiej. Przeprowadzona w 2011 roku inwentaryzacja wykazała, że na terenie Parku znajduje się 40 jesionów wyniosłych, 22 lip drobnolistnych, 18 klonów zwyczajnych, 9 kasztanowców zwyczajnych, 5 dębów szypułkowych, 2 buki zwyczajne i 1 topola osika. Najbardziej majestatyczne drzewo to dąb szypułkowy rosnący w południowo – zachodniej części parku, którego obwód pnia wynosi 411cm, a wysokość 30m. Obecnie Park wiejski jest własnością Gminy Stare Pole i stanowi teren publiczny. Znajduje się w strefie ochrony konserwatorskiej „B”, której celem jest m.in. zachowanie kompozycji układu zieleni. Teren ten został również ujęty w Gminnej Ewidencji Zabytków.

3. Infrastruktura społeczna, obiekty i tereny rekreacyjne.

We wsi Królewo znajduje się świetlica wiejska, która czynna jest od wtorku do soboty, cztery godziny dziennie. Korzystają z niej głównie dzieci i młodzież, starszym mieszkańcom służy jako miejsce zebrań wiejskich oraz organizowania zabaw np. Sylwestrowych. Świetlica działa w ramach Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu, który jako samorządowa instytucja ma na celu zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie kultury i sportu.

W sąsiedztwie świetlicy znajduje się nowoczesny plac zabaw oraz boisko do piłki nożnej i siatkówki. W okresie letnim organizowane są tu imprezy o charakterze kulturalno – rekreacyjnym, tj. dzień dziecka, dzień sołectwa, dożynki, rozgrywki piłkarskie.

4. Infrastruktura techniczna

Wieś Królewo posiada dobrze rozwiniętą infrastrukturę – wszyscy mieszkańcy podłączeni są do sieci wodociągowej, a kanalizacji korzysta 90 % gospodarstw domowych. Zaopatrzenie w wodę zapewnia Centralny Wodociąg Żuławski, który pobiera wodę z ujęcia „Letniki” zlokalizowanego na terenie gminy Stare Pole, w miejscowości Ząbrowo. Ścieki odprowadzane są do oczyszczalni w Starym Polu. Królewo wyposażono jest również w sieć gazową, nie występuje natomiast zbiorowe zaopatrzenie w ciepło. Stosowane jest indywidualne ogrzewanie, głównie węglem kamiennym i gazem ziemnym.

Szkielet układu drogowego gminy stanowi droga krajowa nr 22 przechodząca przez miejscowości Królewo i Stare Pole, która jest także drogą międzynarodową, łączącą przejście graniczne Gronowo (do Rosji) z przejściem granicznym Kostrzyn (do Niemiec). Przez wieś Królewo przebiegają również drogi powiatowe, prowadzące od drogi krajowej do miejscowości Janówka, Kaczynos i Klecie.

Przez gminę Stare Pole przebiega linia kolejowa Gdańsk – Elbląg – Olsztyn. Pociągi osobowe zatrzymują się na stacji Stare Pole i Królewo. Stanowi to dogodne połączenie z miastami Malbork, Elbląg, Gdańsk. Gmina jest również obsługiwana przez prywatnego przewoźnika. Królewo jest bardzo dobrze skomunikowane z Malborkiem i z siedzibą gminy Starym Polem (19 kursów w dzień powszedni).

Na terenie sołectwa Królewo znajduje się lotnisko wojskowe.

5. Rynek Pracy. Gospodarka. Rolnictwo.

Gmina Stare Pole charakteryzuje się stosunkowo wysokim bezrobociem. Na dzień 31 grudnia 2011 r. liczba osób pozostających bez pracy wynosiła 420 osób, z czego najwięcej osób bezrobotnych jest w wieku 25-34 lata (131 osób) i posiadających wykształcenie gimnazjalne lub niższe (188 osób).

Głównym źródłem utrzymania mieszkańców Królewa jest rolnictwo. W miejscowości jest obecnie 67 gospodarstw indywidualnych. Gospodarstwa rolne charakteryzują się wysoką jakością posiadanych gruntów, w których przeważają gleby klasy II i III. Gospodarstwa nastawione są na produkcję zbóż, rzepaku, roślin okopowych (buraki cukrowe), a także na hodowlę bydła.

Ponadto część mieszkańców Królewo czerpie dochody z pracy zarobkowej, poza miejscem zamieszkania, głównie w Malborku i Elblągu.

Na dzień 31 grudnia 2011 r. na terenie gminy zarejestrowanych było 216 podmiotów gospodarczych sektora prywatnego (z czego 6 w Krzyżanowie) i 12 sektora publicznego. W sektorze prywatnym największą grupę stanowią małe, rodzinne firmy handlowe i usługowe.

6. Oświata. Zdrowie. Bezpieczeństwo.

Dzieci i młodzież z Królewa uczęszczają do Zespołu Szkół w Starym Polu (szkoła podstawowa i gimnazjum), w którym obecnie uczy się 549 dzieci. Ze wsi Królewo do szkoły podstawowej uczęszcza 24 dzieci, a do gimnazjum 13 dzieci. Istnieje również przedszkole, do którego uczęszcza 115 maluchów z terenu gminy.. Są to jedyne placówki oświatowe w Gminie

Stare Pole. Kształcenie na etapie ponad gimnazjalnym zapewniają szkoły średnie w Malborku i Elblągu.

Mieszkańcy Królewa w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej mogą korzystać z usług świadczonych przez Ośrodek Zdrowia Mederi, znajdujący się w Starym Polu. Mieści się on w tym samym budynku co Urząd Gminy. W budynku tym znajduje się również apteka, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Posterunek Policji, który dba o bezpieczeństwo publiczne w całej gminie i jedna z jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, która od 1997 r. włączona jest do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego oraz do selektywnego systemu alarmowania zlokalizowanego w Państwowej Straży Pożarnej w Malborku.

Budynek świetlicy w Królewie

Tabelaryczne zestawienie zasobów służących odnowie miejscowości

Co ją wyróżnia?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dobre położenie (wzdłuż drogi krajowej, 4 km do Malborka, 4 km do Starego Pola). ▪ Dobra jakość gleb. ▪ Rozwinięte rolnictwo, nastawione na produkcję roślinną. ▪ Dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna. ▪ Cenny zabytek – kościół neogotycki wraz z cmentarzem, układem zieleni wysokiej i murem cmentarnym. ▪ Dobry stan środowiska naturalnego, bliskość Obszaru Chronionego Krajobrazu Rzeki Nogat. ▪ Bliskość atrakcji turystycznej o skali międzynarodowej, jaką jest Zamek Krzyżacki w Malborku.
Jakie pełni funkcje?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Funkcja rolnicza i mieszkaniowa. ▪ Słabo rozwinięta funkcja rekreacyjna. ▪ Niedostatecznie rozwinięta działalność pozarolnicza.
Kim są mieszkańcy?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ludność napływowa z południowo - wschodniej Polski ▪ Rolnicy ich rodziny.
Co jest podstawą utrzymania?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dochody z rolnictwa. ▪ Wynagrodzenie z zatrudnienia poza miejscem zamieszkania oraz z pracy za granicą. ▪ Emerytury i renty.
W jaki sposób mieszkańcy są zorganizowani?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rada Sołecka. ▪ Rada Parafialna.
W jaki sposób rozwiązują problemy?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Problemy zgłaszane są przez mieszkańców wsi na zebraniach wiejskich lub bezpośrednio do sołtysa, który współpracuje z Urzędem Gminy Stare Pole. ▪ Część problemów mieszkańcy rozwiązują we własnym zakresie.
Jak wygląda nasza wieś?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wieś składająca się z trzech historycznie odrębnych miejscowości, z dominującym ośrodkiem położonym wzdłuż Starego Nogatu. ▪ Zabudowa zróżnicowana, zarówno przed jak i powojenna. ▪ Obejścia zadbane i estetyczne. ▪ Nie uporządkowane tereny pozostające poza granicami prywatnych posesji. ▪ Zabytkowy kościół i kapliczka przydrożna, cmentarz, plebania. ▪ Świetlica wiejska, plac zabaw, boisko sportowe, park wiejski. ▪ Niedostateczna infrastruktura służąca do składowania i przechowywania obornika w gospodarstwach indywidualnych.

Plan Odnowy Miejscowości Królewo

Jakie obyczaje i tradycje są u nas pielęgnowane i rozwijane?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Królewo jest wsią napływową, zamieszkałą przez osoby pochodzące głównie z południowo - wschodniej Polski, dlatego brak jest rdzennych tradycji. ▪ Mieszkańcy obchodzą święta związane z kultem religijnym (Boże Narodzenie, Wielkanoc, Dożynki).
Jaki jest stan otoczenia i środowiska?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Krajobraz charakterystyczny dla Żuław, równinny, poprzecinany rowami melioracyjnymi. ▪ Wieś otoczona polami uprawnymi, od strony północno-zachodniej rzeka Nogat. ▪ Stan środowiska naturalnego dobry, zagrożeniem jest lotnisko wojskowe oraz droga krajowa nr 22 (zanieczyszczenia, hałas). ▪ Konserwacji wymaga system urządzeń melioracyjnych. ▪ Gospodarstwa domowe wyposażone w pojemniki na odpady komunalne. Możliwości segregacji śmieci (plastik i szkło).
Jakie jest rolnictwo?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rolnictwo indywidualne, dobra jakość gleb. ▪ Główny kierunek produkcji rolnej to uprawa zbóż, rzepaku, buraków cukrowych oraz hodowla bydła.
Jakie są połączenia komunikacyjne?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prywatny przewoźnik autobusowy, stacja PKP – połączenia z Malborkiem, Elblągiem, Gdańskiem. ▪ Do siedziby gminy (urzędu, przychodni, sklepu, banku) mieszkańcy dojeżdżają autobusami, rowerami lub własnymi samochodami ▪ Dzieci dowożone są do szkoły w Starym Polu autobusem szkolnym.
Co proponujemy dzieciom i młodzieży?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Świetlica wiejska ▪ Nowoczesny plac zabaw zlokalizowany w centrum wsi. ▪ Boisko do piłki nożnej i siatkówki.

Mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia – analiza SWOT

Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Położenie w ciągu układu komunikacyjnego o znaczeniu krajowym i międzynarodowym. ▪ Dobrze rozwinięte rolnictwo (dobra jakość gleb). ▪ Dobre warunki dla rozwoju działalności pozarolniczej. ▪ Infrastruktura techniczna (sieć wodociągowa, kanalizacyjna, gazownicza). ▪ Integracja mieszkańców wokół wspólnych działań. ▪ Duża ilość dobrze zachowanych budynków mieszkalnych z początku XX wieku. ▪ Świetlica wiejska. ▪ Plac zabaw i boisko sportowe.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zły stan infrastruktury kultury (świetlice wiejskiej). ▪ Niedostateczna infrastruktura techniczna – zły dróg powiatowych i chodników. ▪ Niska jakość życia w aspekcie kulturalnym i wypoczynkowo-rekreacyjnym. ▪ Narastające natężenie ruchu na drodze krajowej i związane z tym uciążliwości (hałas, zanieczyszczenie powietrza). ▪ Istnienie lotniska wojskowego.

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wykorzystanie atrakcyjnego położenia. ▪ Atrakcyjne sąsiedztwo – Zamek w Malborku. ▪ Sprzyjająca polityka regionalna, w tym adresowana do rozwoju obszarów wiejskich. ▪ Zwiększenie dostępności środków pomocowych (PROW). ▪ Możliwość rozwoju działalności pozarolniczej na wsiach. ▪ Otwarcie granic – możliwość legalnej pracy.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Położenie w obszarze ograniczonego użytkowania. ▪ Niewystarczające fundusze na rozwój infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, a także na właściwe zagospodarowanie terenów ważnych dla wizerunku miejscowości i funkcjonowania jej społeczności. ▪ Rosnące bezrobocie w powiecie ▪ Powstawanie gospodarstw rolnych wielkoobszarowych. ▪ Zaostrzenie norm i wymagań dotyczących prowadzenia działalności rolniczej.

Wizja rozwoju miejscowości Królewo

Wizja

„Królewo– wieś estetyczna, o wysokim standardzie życia mieszkańców, charakteryzująca się nowoczesnym rolnictwem i rozwiniętymi formami przedsiębiorczości wiejskiej”.

Plac zabaw

Teren parku wiejskiego – szpaler drzew z połowy XIX w.

Plan Odnowy Miejscowości Królewo

Co ma ją wyróżniać?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Estetyka i czyste środowisko naturalne ▪ Nowoczesność – warunki dla rozwoju działalności pozarolniczej. ▪ Otwartość na nowe możliwości i szanse jakie daje atrakcyjne położenie.
Jakie ma pełnić funkcje?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Funkcja mieszkalna – wyposażenie w nowoczesną infrastrukturę (szybki Internet, energia ze źródeł odnawialnych). ▪ Funkcja rolnicza – zmodernizowane gospodarstwa rolne, spełniające wymagania i normy unijne. ▪ Funkcja usługowa – rozwój działalności pozarolniczej związanej z usługami (w tym usługami dla rolnictwa).
Kim mają być mieszkańcy?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aktywni, identyfikujący się z wsią, zintegrowani w działaniach na rzecz jej rozwoju. ▪ Podnoszący swoje wykształcenie i kwalifikacje.
Co jest podstawą utrzymania?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dochody z rolnictwa. ▪ Dochody z działalności pozarolniczej. ▪ Wynagrodzenie z zatrudnienia poza miejscem zamieszkania.
W jaki sposób mają być zorganizowani mieszkańcy ?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rada Sołecka i Grupa Odnowy Wsi. ▪ Organizacje i stowarzyszenia działające na terenie gminy. ▪ Wspólne organizowanie imprez wiejskich, np. dni sołeckich, obchodów Dnia Dziecka.
W jaki sposób mają być rozwiązywane problemy?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dyskusja na zebraniach wiejskich. ▪ Konsultacje z jak największą liczbą mieszkańców, „małe referendum” w celu wyłonienia priorytetów rozwoju wsi.
Jak ma wyglądać nasza wieś?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wieś nowoczesna, z zachowanymi elementami zabytkowymi. ▪ Zadbana, estetyczna. ▪ Dopuszający plac zabaw, wyremontowana świetlica, zmodernizowane boisko wraz z utworzonym miejscem rekreacyjnym, zadbane park wiejski. ▪ Wyremontowane drogi powiatowe, drogi gminne, chodniki dla pieszych.
Jakie obyczaje i tradycje mają być u nas pielęgnowane i rozwijane?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Organizacja różnego rodzaju imprez w świetlicy, np. jasełka, obchody dnia dziecka, dnia kobiet, zabawy karnawałowe. ▪ Propagowanie obrzędów ludowych: kraszenie jaj, wypiekanie tradycyjnych ciast, wyrób ozdób choinkowych (wspólnie z Gminnym Ośrodkiem Kultury i Sportu).
Jaki ma być stan otoczenia i środowiska?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ekologiczny system grzewczy (z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii). ▪ Zachowane istniejące walory architektoniczne i przyrodnicze.
Jakie ma być rolnictwo?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nowoczesne, spełniające wymagania i normy unijne.

Plan Odnowy Miejscowości Królewo

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dochodowe, produkujące zdrową żywność.
Jakie mają być połączenia komunikacyjne?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dzieci i młodzież dowożona do szkoły autobusem szkolnym. ▪ Kolej, prywatny przewoźnik docierający do wsi. ▪ Dobra jakość dróg i chodników.
Co proponujemy dzieciom i młodzieży?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wyremontowana, wyposażona i funkcjonalna świetlica wiejska z szerokim zakresem zajęć popołudniowych, szczególnie dla dzieci i młodzieży (plastyczne, sportowe, językowe) – edukacja i rozwijanie zdolności. ▪ Dobrze wyposażony plac zabaw, dostosowany do obowiązujących standardów . ▪ Boisko sportowe do piłki nożnej, siatkowej i koszykówki.

Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących lokalną społeczność

Arkusze planowania w sposób przejrzysty przedstawia priorytet rozwoju miejscowości Królewo, z wyodrębnionymi celami i projektami służącymi do jego realizacji. Część z nich wykracza poza zakres zadań realizowanych w ramach odnowy wsi.

Kapliczka z początku XVI w. Po remoncie w 2000 r. obiekt zatracił cechy stylowe

Wjazd do Królewa od strony Janówki

PRIORYTET	CEL	PROJEKT	RANKING	KTO ZREALIZUJE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Królewo- wieś estetyczna, o wysokim standardzie życia mieszkańców, charakteryzująca się nowoczesnym rolnictwem i rozwiniętymi formami przedsiębiorczości wiejskiej.	Poprawa stanu infrastruktury kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej oraz zachowanie lokalnego dziedzictwa kulturowego	1.1 Remont świetlicy wiejskiej	1	Gmina, Rada Sołecka	PROW 2007-2013 Budżet Gminy
		1.2 Zagospodarowanie boiska sportowego przy świetlicy wiejskiej	2	Gmina, Rada Sołecka	PROW 2007-2013 (LEADER), Budżet Gminy, Fundusz Sołecki
		1.3 Prace remontowo – konserwatorskie przy Kościele Parafialnym p.w. św. Mikołaja	3	Parafia, Gmina, Rada Sołecka	Środki własne Parafii, Budżet gminy, Środki Konserwatora Zabytków
	Poprawa infrastruktury technicznej	2.1 Remont dróg powiatowych oraz ciągów pieszych	1	Powiat Malborski Gmina	Budżet Powiatu Budżet Gminy
		2.2 Remont dróg gminnych	2	Gmina, Rada Sołecka	Budżet Gminy
		2.3 Wyposażenie w infrastrukturę pozyskująca energię ze źródeł odnawialnych.	3	Gmina	Budżet Gminy Fundusze unijne 2014-2020, Środki własne mieszkańców
	3. Aktywizacja mieszkańców	3.1 Szkolenia w zakresie pozyskania środków na działalność rolniczą oraz dostosowania gospodarstw do norm unijnych	2	Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Gdańsku Oddział Stare Pole, Gmina	Fundusze unijne
		3.2 Szkolenia aktywizujące dla osób poszukujących zatrudnienia.	3	Powiatowy Urząd Pracy w Malborku, Gmina	Fundusze unijne (Europejski Fundusz Społeczny)
		3.3 Imprezy integracyjne	1	GOKiS, Rada Sołecka	Budżet GOKiS Fundusz Sołecki

Charakterystyka projektów według kolejności rankingowej

Charakterystyka projektów nr 1 w rankingu

Cel: Poprawa infrastruktury kulturalnej, rekreacyjnej i sportowej

Projekt 1.1 Remont i doposażenie świetlicy wiejskiej

Świetlica wiejska w Królewie została utworzona w latach 80-tych. Jej stan techniczny jest niezadowolający. Budynek wymaga głównie prac zabezpieczających (duża wilgoć w budynku), remontu pomieszczeń świetlicy, w tym sanitariatów i dostosowanie jej do potrzeb osób niepełnosprawnych.. W ramach remontu planuje się do wykonania następujące prace: wymianę stolarki okiennej i drzwiowej wewnętrznej, wymianę posadzek na posadzki z płytek ceramicznych, wykończenie ścian wewnętrznych, wymianę instalacji wodno – kanalizacyjnej i elektrycznej, wykonanie izolacji tarasu i ścian piwnicy, remont łazienek (w tym dostosowanie dla osób niepełnosprawnych) i kuchni, montaż podjazdu dla niepełnosprawnych.

Cel: Poprawa stanu infrastruktury technicznej

Projekt 2.1 Remont dróg powiatowych oraz ciągów pieszych.

Problem złego stanu infrastruktury drogowej dotyka wszystkich mieszkańców. W Królewie remontu wymaga droga powiatowa prowadząca od drogi krajowej nr 22 do miejscowości Kaczynos. Remont polegać będzie na wykonaniu nowej nawierzchni asfaltowej i nowych chodników wzdłuż tej drogi. Ponadto w złym stanie technicznym jest ciąg pieszy w centrum miejscowości, łączący część wschodnią wsi z częścią zachodnią. Remont dróg i ciągów pieszych przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa oraz poniesienia estetyki wsi.

Cel: Aktywizacja mieszkańców

Projekt 3.3 Imprezy integracyjne

Imprezy integracyjne to jeden z lepszych sposobów na mobilizację mieszkańców i zaangażowanie we wspólne działanie. Istnieje szereg pomysłów na rodzaj i charakter takich imprez, które będą skierowane przede wszystkim do dzieci (np. Dzień Dziecka), czy też przeznaczone dla całej społeczności, jak: rajdy rowerowe, mecze, festyny i te o charakterze kulturalnym: przedstawienia, występy. Organizacja tego typu imprez możliwa jest przy zaangażowaniu Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu w Starym Polu.

Oddanie do użytkowania wyremontowanej świetlicy jest dobrą okazją do zorganizowania imprezy dla wszystkich mieszkańców miejscowości oraz zaproszonych gości.

Charakterystyka projektów nr 2 w rankingu

Cel: Poprawa infrastruktury kulturalnej, rekreacyjnej i sportowej

Projekt 2.1 Zagospodarowanie boiska sportowego przy świetlicy wiejskiej.

Boisko sportowe, świetlica jak i nowoczesnie wyposażony plac zabaw, usytuowane są w bezpośrednim sąsiedztwie względem siebie. Teren boiska jest na tyle duży, że pozwoli na wygospodarowanie terenu rekreacyjnego. Daje to możliwość stworzenia centrum rekreacyjno-wypoczynkowego wsi, wyposażonego w altany, ławeczki, utwardzony plac taneczny, miejsce na ognisko lub grill. Utworzenie centrum rekreacyjno-wypoczynkowego zwiększy atrakcyjność wsi. Służyć będzie zarówno mieszkańcom, jako miejsce spotkań i organizowania różnego rodzaju imprez, a także turystom odwiedzającym Królewo.

Cel: Poprawa infrastruktury technicznej

Projekt 2.2 Remont dróg gminnych

Remontu wymaga droga gminna prowadząca od drogi krajowej do dawnego przysiółka Lekłowy (obecnie droga brukowa), a także drogi śródpolne, których utwardzenie jest szczególnie ważnym zadaniem na terenie Żuławach. Rolnicy wykonujący prace polowe w okresie jesiennym czy wczesno wiosennym mają problemy z poruszaniem się po tych drogach. Dodatkowo sprzęt rolniczy wyjeżdżający z pól na drogi publiczne zanieczyszcza je błotem, co stwarza szczególne zagrożenie dla pozostałych użytkowników drogi.

Cel: Aktywizacja mieszkańców

Projekt 3.1 Szkolenia w zakresie pozyskania środków na działalność rolniczą oraz dostosowania gospodarstw do norm unijnych.

Nasze członkostwo w Unii Europejskiej stwarza dla rolników szerokie możliwości pozyskania merytorycznego i finansowego wsparcia modernizacji i rozwoju prowadzonych gospodarstw rolnych. Rolnicy mogą uzyskać wsparcie na zakup nowoczesnych maszyn i urządzeń niezbędnych w produkcji rolniczej oraz na dostosowanie gospodarstw do wymogów unijnych m.in. z zakresu ochrony środowiska, czy dobrostanu zwierząt. Cennym źródłem informacji o tego rodzaju możliwościach mogą być właśnie szkolenia organizowane przez Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego i Urząd Gminy.

Charakterystyka projektów nr 3 w rankingu

Cel: Poprawa stanu infrastruktury kulturalnej, rekreacyjnej i sportowej

Projekt 1.3 Prace remontowo – konserwatorskie przy kościele parafialnym p.w. św. Mikołaja.

Kościół parafialny p.w. Św. Mikołaja wraz z otoczeniem (cmentarz, mur, zieleń wysoka) wymaga systematycznych prac remontowo – konserwatorskich. Remontu wymaga dach kościoła, ponadto należy wykonać odwodnienie fundamentów świątyni. Kolejny etap prac konserwatorskich powinien obejmować mur cmentarny, a także zabiegi pielęgnacyjne na starodrzewie. Ze względu na wymagania formalno – prawne dotyczące prac prowadzonych przy obiektach historycznych oraz związane z tym koszty, ich przeprowadzenie możliwe jest tylko przy finansowym wsparciu z zewnątrz.

Cel: Poprawa stanu infrastruktury technicznej.

Projekt 2.3 Wyposażenie w infrastrukturę pozyskująca energię ze źródeł odnawialnych.

Mieszkańcy Królewa wykazują duże zainteresowanie pozyskiwaniem energii ze źródeł odnawialnych, w szczególności tej służącej do ogrzewania wody użytkowej (instalacje solarne). Ze względu na wysokie koszty tych urządzeń poszukują oni źródeł dofinansowania takich inwestycji za pośrednictwem Gminy. Energia pochodząca ze źródeł odnawialnych (słońce, wiatr) może służyć również do zasilania lamp oświetlenia ulicznego. Gmina zamierza pozyskać środki zarówno na wyposażenie prywatnych gospodarstw w instalacje solarne, jak również budowy oświetlenia ulicznego wykorzystującego energię odnawialną. W Królewie byłoby to oświetlenie drogi gminnej prowadzącej do dawnego przysiółka Leklowy.

Cel: Aktywizacja mieszkańców

Projekt 3.2 Szkolenia aktywizujące dla osób poszukujących zatrudnienia.

Przedstawienie mieszkańcom, którzy chcą stworzyć dla siebie miejsce pracy, możliwości w zakresie rozpoczęcia i prowadzenia własnej działalności gospodarczej, wskazanie sposobów i źródeł pozyskiwania środków finansowych dla firm (dotacje, kredyty preferencyjne) a także jakie są preferencje i ulgi dla rozpoczynających działalność (ulgi w podatku dochodowym czy składkach ZUS). Szkolenia dla kobiet, które zamierzają podjąć działalność związaną z agroturystyką lub usługami cateringowymi, a także przygotowujące je do organizowania we własnym zakresie imprez integrujących dla mieszkańców (np. festynów, spotkań świątecznych).

Dla tych, którzy wolą tradycyjny sposób zatrudnienia, pomoc w znalezieniu odpowiedniej oferty pracy, szkolenia podnoszące lub zmieniające kwalifikacje.

Plan Odnowy Miejscowości Królewo

PROJEKT	Koszty ogółem	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA			HARMONOGRAM REALIZACJI							
		Budżet gminy	Dotacje	Inne źródła*	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Remont świetlicy wiejskiej												
Zagospodarowanie boiska sportowego przy świetlicy wiejskiej	80 000	30 000										
Prace remontowo – konserwatorskie przy Kościele Parafialnym p.w. św. Mikołaja	500 000	10 000	300 000	190 000								
Remont drogi powiatowej i ciągów pieszych	1 500 000	200 000	650 000	650 000								
Remont dróg gminnych	200 000	60 000	140 000									
Wyposażenie w infrastrukturę pozyskująca energię ze źródeł odnawialnych	300 000	60 000	210 000	30 000								
Szkolenia z zakresu pozyskiwania środków na działalność rolniczą i dostosowania gospodarstw do norm unijnych	5 000	0	5 000	0								
Szkolenia aktywizujące dla osób bezrobotnych	5 000	0	5 000	0								
Imprezy integracyjne	10 000	3 000	5 000	2 000								

Koszty realizacji projektów i harmonogram ich wdrażania

* Budżet Powiatu, Fundusz sołecki, środki własne Parafii. Środki Konserwatora Zabytków, środki własne mieszkańców.

Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców

Centralne miejsce w przestrzenno – urbanistycznym układzie miejscowości Królewo stanowi teren, na którym w bezpośrednim sąsiedztwie względem siebie znajdują się świetlica wiejska, plac zabaw, Kościół Parafialny p.w. Św. Mikołaja oraz park wiejski. Oprócz tego miejsca szczególne znaczenie dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców mają połączenia komunikacyjne we wsi, czyli drogi powiatowe (od drogi krajowej nr 22 w kierunku Janówki, Kaczynosu i Klecia), drogi gminne (tzw. łącznik oraz droga do przysiółka Leklowy), droga krajowa nr 22, chodniki i ciągi piesze.

Te miejsca stanowią obszary o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców. W małych miejscowościach, takich jak Królewo świetlica wiejska, czy plac zabaw są miejscami sprzyjającymi nawiązywaniu kontaktów społecznych. Różnego rodzaju zajęcia i imprezy, które się w nich odbywają, pozwalają rozwijać kontakty międzysąsiedzkie i przyczyniają się do integracji lokalnej społeczności. Podobnym miejscem, chociaż pełniącym inną funkcję, jest Kościół Parafialny. To również miejsce spotkań mieszkańców, a sprawy kościoła (np. remont, utrzymanie czystości wokół świątyni, przygotowywanie obchodów świąt katolickich) także integrują lokalną społeczność.

Podsumowanie

Plan Odnowy Miejscowości Królewo określa najważniejsze zadania, których realizacja przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców, pobudzi ich aktywność i zaangażowanie w sprawy wsi. Przewiduje w ciągu najbliższych 7 lat zarówno działania inwestycyjne, jak również inne o charakterze szkoleniowym czy rekreacyjno-wypoczynkowym. Plan Odnowy Miejscowości jest dokumentem otwartym, a zapisane w nim zadania będą aktualizowane. Wprowadzane zmiany przede wszystkim uwzględnić będą potrzeby zgłaszane przez mieszkańców wsi Królewo.